

Побудуйте професіограму державного службовця (тобто опишіть об'єктивні характеристики професії та сукупність її вимог до індивідуально-психологічних особливостей людини).

Методичні рекомендації

1. Поняття про особистість. Співвідношення понять «індивід», «особистість», «індивідуальність». Розкриваючи поняття особистості, зверніть увагу на те, що ще починаючи з 70-х років ХХ ст. у центрі досліджень проблем управління стала людина, її особистісні якості, можливості, властивості. Нове бачення системи управління, новий підхід до управлінської діяльності стали базуватися на визнанні пріоритету особистості перед виробництвом, прибутком, інтересами підприємства, фірми, установи. Такий підхід є найсуттєвішим елементом сучасної культури управління, важливим чинником впливу на свідомість особистості, її вчинки, помисли, бажання й очікування. Найпоширенішими в психологічній науці є поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість», глибоке пізнання яких допомагає керівнику глибше зрозуміти працівника, виявити комплекс умов, необхідних для наукової організації праці й управління. Однак особистість – найголовніше в людині, найважливіша її соціальна ознака. Вона представлена соціально зумовленими, психологічними характеристиками, які виявляються в суспільних зв'язках, відносинах, є стійкими, визначають поведінку людини, що має суттєве значення як для самої особи, так і для її оточення. Якщо людина є носієм найрізноманітніших властивостей, то особистість – основна властивість, у якій виявляється її суспільна сутність. Особистість виражає належність людини до певного суспільства, певної історичної епохи, культури, науки тощо.

2. Прояв індивідуальності службовця в темпераменті, здібностях, характері, якостях пізнавальних процесів, стилі діяльності. Охарактеризувати поняття, які пов'язані з особистістю і становлять її структуру: «темперамент», «характер», «здібності», «емоції», «вольові якості», «мотивація», «соціальні установки». О. Н. Євтушенко

3. Структура особистості службовця. Активність особистості службовця та її спрямованість. Охарактеризувати структуру особистості службовця, яка охоплює: – загальнолюдські властивості (відчуття, сприйняття, мислення, пам'ять, воля, емоції); – соціально-специфічні риси (соціальні установки, ролі, ціннісні орієнтації); – індивідуально-неповторні риси (темперамент, поєднання ролей, самосвідомість). Особливу увагу зверніть на те, що важливою характеристикою особистості службовця є її активність, тобто

прагнення розширювати сферу своєї діяльності, здатність нести в собі потенціал енергії, сили, творчості.

4. Форми спрямованості особистості службовця: інтереси, переконання, схильності, світогляд, ідеали, установки. Розглянути форми спрямованості особистості службовця: інтереси, переконання, схильності, світогляд, ідеали, установки.

5. Психологічний захист особистості та його механізми. Визначити механізми психологічного захисту особистості. Ключові поняття: людина, індивід, індивідуальність, особистість, темперамент, характер, здібності, емоції, вольові якості, мотивація, соціальні установки, активність особистості, інтереси, переконання, схильності, світогляд, ідеали, установки.

Література

1. Бодалев А. А. Психология личности / А. А. Бодалев. – М., 1988.
2. Меркотан К. Особистісні виміри сьогодення / К. Меркотан // Соціальна психологія. – 2004. – №4. – С. 106-112.
3. Волков И. Г. Личность руководителя и стиль управления / И. Г. Волков. – М., 1988.
4. Савельєва В. С. Психологія управління : [навчальний посібник] / В. С. Савельєва. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.
5. Деркач А. А. Формирование и развитие профессионального мастерства руководящих кадров: социально-психологический тренинг и прикладные психотехнологии / А. А. Деркач, А. П. Сотников. – М. : Луч, 1993. – 72 с.
6. Семиченко В. А. Психологія особистості / В. А. Семиченко. – К. : Ешке О.М., 2001. – 427 с.
7. Психологические исследования творческой деятельности / под ред. О. К. Тихомирова. – М. : Наука, 1975. – 253 с.